

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ
IŠVADA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO
„DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2010 M. KOVO 17 D. NUTARIMO NR.
286 „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINĖS SAUGOS ĮSTATYMO, LIETUVOS
RESPUBLIKOS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTATYMO, LIETUVOS
RESPUBLIKOS SOCIALINIŲ PASLAUGŲ ĮSTATYMO ATITINKAMŲ NUOSTATŲ
ĮGYVENDINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO

TAP-21-1777; TAIS NR. 21-30842(2)

2021-12-17 Nr.NV-3315

Vilnius

Įvertinę teisės aktų projektų atitiktį įstatymams, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

Dėl Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. kovo 17 d. nutarimo Nr. 286 „Dėl Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo, Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo, Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo atitinkamų nuostatų įgyvendinimo“ pakeitimo.

1. Projektu keičiamo nutarimo preambulė, manytina, turėtų būti papildyta Civilinės saugos įstatymo 31 straipsnio 3 dalyje esančiu teisiniu pagrindu, remiantis kuriuo, manytina, yra tvirtinamas Valstybės paramos už žalą, patirtą dėl ekstremaliosios situacijos, teikimo tvarkos aprašas.

2. Vertinant sistemiškai siūlomą teisinį reguliavimą, siūlytume apsvastyti nutarimo projekto 2 punkto nuostatas inkorporuoti į nutarimo 1.2. punktu tvirtinamą tvarkos aprašą. Taip pat šiame papunktyje siūlytina atsisakyti nuorodos į Civilinės saugos įstatymo 14¹ straipsnį ir 15 straipsnio 2 dalies 5 punktą kaip perteklinės, atsižvelgiant į tai, kad keičiamo nutarimo preambulėje jau yra nurodyti atitinkami teisiniai pagrindai.

3. Projekto 2 punkte žodis „tvirtinimo“ tikslintinas redakciniu aspektu.

Dėl nutarimo projektu tvirtinamo Valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, ūkio subjektų ir kitų įstaigų, savivaldybių administracijų kaupiamų asmeninės apsaugos priemonių ir kitų veiklos vykdymui užtikrinti būtinų priemonių, reikalingų nustatytų galimų pavojų atveju, atsargų sąrašo sudarymo ir jų kaupimo principų aprašo.

1. Projekto 1 punkte tikslintini jame nurodomi aprašo pavadinimas (atsisakant žodžio „subjekto“) ir Subjektų, kurie privalo kaupti asmenines apsaugos priemones ir kitas veiklos vykdymui užtikrinti būtinas priemones, sąrašo pavadinimas (prieš žodžius „apsaugos priemonės“ įrašant žodį „asmeninės“).

2. Atsižvelgiant į Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298 112 punktą, 2 punkte Civilinės

saugos įstatymo pavadinimas rašytinas be žodžių „*Lietuvos Respublikos*“. Pastaba taikytina ir kitų tvarkų aprašams.

3. Siekiant nuoseklumo, 3 punkte siūlytina vartoti 1 punkte įvestą trumpinį „*galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizė*“.

4. Siekiant teisinio aiškumo, siūlytina patikslinti 8 punkto nuostatas, jose nuosekliai vartojant „*galimų pavojų*“ formuluotę.

Dėl nutarimo projektu tvirtinamo Materialinių išteklių teikimo ir kompensavimo už jų teikimą tvarkos aprašo.

1. Siūlytina projekto 3 punktą formuluoti, atsižvelgiant į CSĮ 18 straipsnio nuostatas, nes taip, kaip projekte yra dėstomas šis punktas, tai atliepia 17 str. 2 dalies (t.y. būtinų užduočių atlikimo) o ne materialinių išteklių teikimo pagrindus.

2. Dėl Projekto 4 punkto. Atsižvelgiant į pirmo sakinio nuostatas, kad apie materialinių išteklių poreikį savivaldybės administracijos vadovą informuoja ne tik operacijų vadovas bet ir gelbėjimo darbų vadovas, antras sakinyss po žodžio „gavęs“ papildytinas ir gelbėjimo darbų vadovu. Taip pat šiame sakinyje prieš žodžius „rašytinį reikalavimą“ įrašytinas žodis „teikia“.

3. Siūlome įvertinti, ar 5 punkte (sistemiškai vertinant ir 6 punkto nuostatas) operacijų vadovui priėmus sprendimą visiems ūkio subjektams ir įstaigoms teikti materialinius išteklius, neturėtų būti tuo pačiu metu įtraukiamas ir atitinkamai ir savivaldybės administracijos direktorius ar atsakinga institucija, kaip koordinuojančios visą procesą.

4. Projekto 9 punkte įtvirtinus nuostatą „pateikia dokumentus, pagrindžiančius ūkio subjekto ar kitos įstaigos patirtas išlaidas“ gali kilti taikymo problemų tuo aspektu, kad minėti ūkio subjektai gali nebeturėti dokumentų pagrindžiančių išlaidas (pvz., priemonės – kastuvų- pirkimo čekių), tačiau nepaisant to, priemonės bus panaudotos ir turėtų būti už jas kompensuojama. Todėl siūlytina greta nuostatos, kad turi pateikti tokius dokumentus, įtvirtinti, kad jeigu tokių dokumentų dėl objektyvių priežasčių nebeturi – tiesiog nurodoma rinkos kaina.

5. Projekto 11 punkte siūlome nurodyti 20 darbo dienų atskaitos tašką, nes galima numanyti, kad terminas turėtų būti skaičiuojamas nuo 9 punkte nurodytų dokumentų gavimo, tačiau abejotina, ar tikrai taip turėtų būti, nes darbai, susiję su ekstremalia situacija dar gali būti nepasibaigę ir vykdomi, t.y. materialiniai ištekliai dar gali būti naudojami, todėl atlikti priemonių inventorizaciją vykstant minėtiems darbams ir spręsti dėl kompensuojamos išlaidų sumos, manytina, nėra tikslinga.

6. Dėl projekto 13.2 punkto. Atsižvelgiant į viešajame administravime taikytiną „vieno langelio“ principą, siūlytina įsivertinti, ar tikrai visi šiame punkte nurodyti duomenys yra būtini teikti atitinkamo subjekto, ir ar nėra galimybės jų susirinkti pačiai Finansų ministerijai. Taip pat nuoroda „*registras, kuriame kaupiami duomenys apie tą juridinį asmenį*“ stokoja aiškumo dėl kaupiamų duomenų turinio - ar turimi omenyje prieš tai nurodyti juridinio asmens duomenys (teisinės forma, buveinės adresas, juridinio asmens kodas), ar turimi omenyje kiti juridinio asmens duomenys, todėl siekiant aiškumo siūlytina šią nuorodą patikslinti. Pastaba taikytina ir kitų tvarkų aprašams.

7. Projekto 13.1 papunktyje siūloma nustatyti, kad Finansų ministerijai teikiamoje pažymoje nurodoma sprendimai, kurių pagrindu buvo teikiami materialiniai ištekliai, ir jų ryšys su ekstremaliąja situacija. Pastebėtina, kad pagal projekto 4 ir 6 punktus sprendimus, susijusius su materialinių išteklių teikimu, priima ir savivaldybės administracijos direktorius bei atsakingoji, remiančioji ar ekstremaliąją situaciją likviduojanti ir jos padarinius šalinanti institucija, todėl siūlytina įvertinti, ar priede nurodyta Pažymos apie patirtas išlaidas dėl materialinių išteklių teikimo forma neturėtų būti papildyta ir šių subjektų sprendimų nurodymu.

8. Vertinant 13.3 ir 13.4 papunkčius administracinės naštos aspektu, bei įvertinus tai, kad į Finansų ministeriją yra kreipiamasi dėl sunaudotų ar sužalotų materialinių išteklių kompensavimo, kyla pagrįstų abejonių, kodėl Finansų ministerijai turi būti teikiama informacija tiek apie visus gautus materialinius išteklius tiek apie nesunaudotus. Neaišku, kokią tai įtaką turi sprendimo priėmimui dėl kompensavimo sunaudotiems ar sužalotiems materialiniams ištekliams.

9. Svarstyta, ar projekto 15 punkte minimame lydraštyje, kuriuo bus siunčiama informacija materialinius išteklius teikusiam ūkio subjektui apie jam planuojamą kompensavimą, tikrai reikalinga tokia formali informacija apie tai kas parengs Vyriausybės nutarimo projektą ir kas jį pateiks Vyriausybei. Manytina, kad minėtiems asmenims, tokia informacija visiškai neaktuali ir tikėtina, gali būti nesuprantama. Todėl tokius ūkio subjektus siūlytina informuoti apie tai, kad jiems kompensuotinos išlaidų sumos yra apskaičiuotos ir pateiktos Finansų ministerijai tolimesniems veiksams atlikti. Pastaba taikytina ir kitų tvarkų aprašams.

Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad atsižvelgiant į asmens duomenų teisinę apsaugą reglamentuojančius teisės aktus, negali būti nustatomas teisinis reglamentavimas, kuriuo sudaromos prielaidos, jog asmens duomenys būtų paviešinami ir kitiems asmenims. Todėl siūlome aiškiai numatyti, kad minima pažyma apie jiems kompensuotiną išlaidų sumą (kurioje bus nurodomi ne tik vardai, pavardės bet ir asmens kodai, gyvenamoji vieta ir t.t.) būtų rengiama ir teikiama ne visiems subjektams bendra, o kiekvienam gyventojui ar ūkio subjektui atskira. Pastaba taikytina ir kitų tvarkų aprašams.

10. Dėl Projekto 16 punkto. Teisės taikymo aspektu kelia abejonių nuostata „išlaidos<...> tiesiogiai nesusijusios su ekstremalios situacijos suvaldymu“ – kas yra laikytina „tiesiogiai nesusijusios“ ir ar tikrai šį vertinimą atlikti yra Finansų ministerijos kompetencija? Taip pat atsižvelgiant į Rekomendacijų 112 punktą Valstybės rezervo įstatymo pavadinimas rašytinas be žodžių „Lietuvos Respublikos“. Pastaba taikytina ir kitų tvarkų aprašams.

11. Projekto 18 punkte siūlytina išbraukti nuorodą į 16 punktą, kaip perteklinę.

12. Projekto 19 punkte kelia pagrįstų abejonių, ar tikrai yra reikalingas Vyriausybės nutarimas dėl išlaidų nekompensavimo (iš 19 punkto nuostatų galima daryti tokią išvadą). Siūlytina tikslinti.

13. Projekto teikime nurodyta, kad apraše siūloma reglamentuoti, kad jeigu Finansų ministerijai kiltų neaiškumų dėl pažymoje pateiktos informacijos ir (ar) jos pagrįstumo ir jei per nustatytą terminą Finansų ministerijai nepateikiama informacija ar dokumentai, pagrindžiantys išlaidas, Finansų ministerija nerengia ir neteikia Vyriausybei nutarimo projekto, raštu informuoja apie tai savivaldybės administracijos direktorių ar instituciją, materialinius išteklius teikusius ūkio subjektus ir kitas įstaigas, nurodo tokio sprendimo priežastis ir informuoja apie tokio sprendimo apskundimo tvarką. Pastebėtina, kad aprašo 19 punkte siūloma nustatyti, kad tuo atveju, jeigu Finansų ministerijai per jos nustatytą terminą nepateikiama aprašo 17 punkte nurodyta informacija ar dokumentai, kuriais pagrindžiamos išlaidos, Finansų ministerija parengia ir teisės aktų nustatyta tvarka teikia Vyriausybei nutarimo projektą, lydraštyje nurodydama nekompensuotinas išlaidas. Siūlytina šiuos neatitikimus pašalinti. Pastaba taikytina ir kitų tvarkų aprašams.

Dėl nutarimo projektu tvirtinamo Valstybės paramos už žalą, patirtą dėl ekstremaliosios situacijos, teikimo tvarkos aprašo.

1. Atsižvelgiant į pateiktą pastabą dėl nutarimo projekto preambulėje nurodytų teisinių pagrindų papildymo CSĮ 31 str. 3 d., svarstyta, ar šis tvarkos aprašas neturėtų būti papildomas ir nuostatomis, reglamentuojančiomis žalos atlyginimą atsiradusią ne tik ekstremalios situacijos metu,

bet ir kitais, minėtoje 31 str. 3 dalyje nurodytais pagrindais (gelbėjimo darbų vadovo ar operacijų vadovo nurodymų, ekstremaliojo įvykio metu ir kt.).

2. Dėl projekto 6 punkto. Atsižvelgiant į tai, kad parama gali būti mokama ne tik už sužalotą nekilnojamąjį turtą bet ir kilnojamus daiktus, manytina, kad ne visais atvejais, asmuo, pretenduodamas gauti tokią paramą galės pateikti nuosavybės į turtą patvirtinančius dokumentus.

3. Vertinant projekto 8 punkto nuostatas, traktuotina, kad šiame punkte numatytų aplinkybių (praleistas terminas; turtas yra draustas ir gauta už jį draudiminė išmoka ir kt.) vertinimo rezultatas gali sąlygoti valstybės paramos neskyrimo. Atsižvelgiant į tai, kad paramos neskyrimo pagrindai turi būti aiškiai įtvirtinti teisės akte, o ne numanomi, siūlytina atitinkamai šį punktą pakoreguoti performuluojant kaip pagrindus, kuriems esant parama nebūtų skiriama. Taip pat teisinio aiškumo prasme tikslinga neaiški paskutinio sakinio nuostata „*žalos dydis kiekvienam gyventojui <...> nustatomas proporcingai patirtos žalos dydžiui*“.

4. Projekto 9 punkte siūlytina nurodyti terminą, per kurį išvada turi būti pateikta Finansų ministerijai.

5. Projekto 15 punkte brauktina nuoroda į 13 punktą kaip perteklinę.

Dėl būtinų užduočių paskyrimo, atlikimo ekstremaliųjų situacijų atvejais ir kompensavimo už jų atlikimą tvarkos aprašo – mutatis mutandis taikytinos pastabos, kurios buvo teiktos aukščiau įvertintiems tvarkų aprašams.

Teisės grupės vyresnioji patarėja

Indrė Marija Baranauskienė

Teisės grupės patarėja

Ingrida Staniulienė